

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА
ПІДПРИЄМНИЦТВО»**

НОВОСЕЛЬЦЕВА Олена Русланівна

**УДК 658.14/.17
(індекс)**

**РОЗРОБКА НАПРЯМКІВ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ
СУБ'ЄКТУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Спеціальність 076 – підприємництво, торгівля та біржова діяльність

**Автореферат
магістерської роботи на здобуття
освітнього ступеня «магістр»**

Краматорськ – 2018

Магістерською роботою є рукопис
Роботу виконано у Донбаській державній машинобудівній академії
Міністерства освіти і науки України (м. Краматорськ).

Науковий керівник – кандидат економічних наук, доцент

Крук Олена Миколаївна,
Донбаська державна машинобудівна академія
Міністерства освіти і науки України
(м. Краматорськ), доцент кафедри фінансів,
банківської справи та підприємництва.

Офіційний рецензент – кандидат економічних наук, доцент

Волошина Олена Олексіївна
Донбаська державна машинобудівна академія
Міністерства освіти і науки України
(м. Краматорськ), доцент кафедри
менеджменту.

Захист відбудеться 19 грудня 2018 року о 09:00 годині на засіданні
державної екзаменаційної комісії у Донбаській державній машинобудівній
академії Міністерства освіти і науки України за адресою: 84313,
м. Краматорськ, бул. Машинобудівників, 39а, ауд. 2319.

Автореферат магістерської роботи викладено на офіційному сайті
Донбаській державній машинобудівній академії Міністерства освіти і науки
України.

Відповідальний за НДРС на кафедрі
«Фінанси, банківська справа
та підприємництво»
кандидат економічних наук

Михайличенко Н.М.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Розвиток ринкових відносин підвищує відповідальність і самостійність суб'єкту підприємницької діяльності та інших суб'єктів ринку в підготовці та прийнятті управлінських рішень. Ефективність цих рішень багато в чому залежить від об'єктивності, своєчасності та всебічності оцінювання існуючого й очікуваного фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності.

Становлення ринкової економіки в Україні, поява фінансових ринків, пріоритет фінансових ресурсів об'єктивно сприяли розвитку такого важливого напрямку аналітичної роботи, як фінансовий аналіз, який є методом оцінювання і прогнозування фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності.

Фінансовий стан – найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства. Він визначає конкурентоспроможність, потенціал в діловому співробітництві, оцінює, якою мірою гарантовані економічні інтереси компанії та її партнерів у фінансових і виробничих відносинах. Аналіз фінансового стану підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємства. Фінансовий стан підприємства треба систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Стійкий фінансовий стан підприємства формується в процесі всієї його виробничо-господарської діяльності. Тому оцінку фінансового стану можна об'єктивно здійснити не через один, навіть найважливіший, показник, а тільки за допомогою комплексу, системи показників, що детально й усебічно характеризують господарське становище підприємства. Також, головним завданням кожного підприємства є виявлення шляхів покращення фінансового стану. Отже, тема аналізу та оцінки фінансового стану підприємства є дуже актуальною.

Орієнтованість досліджень на розвинений ринок ставить перед вітчизняними фахівцями питання про необхідність адаптації методик аналізу до сучасних економіко-правових умов. Даним проблемам присвячені роботи Бутинця Ф. Ф., Бутко А. Д., Гадзевича О. І., Ізмайлової К. В., Іоніна Є. Є., Каліни А. В., Ковальчук Т.М., Коробова М. Я., Лахтіонової Л. А., Меца В. О., Мниха Є. В., Нескреби А. М., Сопка В. В., Цал-Цалка Ю. С., Чумаченка М. Г., Шкарабана С. І., Яцківа М. І. Істотний внесок у розвиток і вдосконалення методики аналізу фінансового стану зробили зарубіжні фахівці: Баканов М.І., Барнгольц С.Б., Блейка Д., Гінзбург А.І., Єфімова О.В., Зав'ялова З.М., Ковальов В.В., Метьюс М.Р. Перера, Міддлтон Д., Новодворський В.Д., Погостинська Н.Н., Погостинський Ю.А., Рішар Ж., С. Дж. Браун, Стоун Д., Стрікленд А. Дж., Томпсон А.А., Шеремет А.Д., незважаючи на істотний внесок у розвиток і удосконалення методики аналізу фінансового стану підприємства теоретичні праці аналітиків потребують подальшого удосконалення.

Актуальність і важливість розробки напрямків покращення фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності в сучасних умовах

обумовили вибір теми, мету і послідовність дослідження.

Мета магістерської роботи полягає у дослідженні теоретичних основ аналізу фінансового стану і розробка напрямків його покращення.

Відповідно до цієї мети в ході дослідження вирішувалися такі завдання:

- визначити сутність фінансового стану, його роль у діяльності суб'єкту підприємницької діяльності та необхідність, його проведення;
- розглянути сутність, цілі та задачі ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності;
- розглянути методи аналізу ліквідності та платоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності;
- розглянути методи оцінки фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності;
- провести діагностику ліквідності балансу суб'єкту підприємницької діяльності;
- провести аналіз та діагностику відносних показників ліквідності і платоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності;
- провести розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності;
- зробити оцінку типу фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності;
- розробка напрямків покращення фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності;
- розробка напрямків оновлення основних засобів, як один із напрямків вдосконалення фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності
- впровадження лізингу, як інвестиційний інструмент оновлення основних засобів суб'єкту підприємницької діяльності.

Об'єктом дослідження є фінансовий стан ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій».

Предметом дослідження є розробка напрямків покращення фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності.

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною базою дослідження стали роботи вітчизняних і зарубіжних вчених. Інформаційну базу дослідження склали підручники, наукові публікації з обраної тематики, власні спостереження, матеріали економічної, статистичної, фінансової та оперативної звітності ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» за 2014-2017рр.

Наукова складова магістерської роботи полягає у: подальшому дослідженні:

- визначити сутність фінансового стану, його роль у діяльності суб'єкту підприємницької діяльності та необхідність, його проведення;
- розглянути сутність, цілі та задачі ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності;
- розглянути методи аналізу ліквідності та платоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності;

розглянути методи оцінки фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності;

подальшому розгляді:

провести діагностику ліквідності балансу суб'єкту підприємницької діяльності;

провести аналіз та діагностику відносних показників ліквідності і платоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності;

провести розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності;

зробити оцінку типу фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності;

подальшому розвитку і реалізації:

розробка напрямків покращення фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності;

розробка напрямків оновлення основних засобів, як один із напрямків вдосконалення фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності

впровадження лізингу, як інвестиційний інструмент оновлення основних засобів суб'єкту підприємницької діяльності.

Перший розділ магістерської роботи присвячено теоретичним засадам аналізу фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності. В його межах було визначено характеристику, роль та зміст фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності. Розглянуто методи оцінки фінансової стійкості ліквідності та платоспроможності, також визначено структуру розрахунку коефіцієнтів фінансової стійкості ліквідності та платоспроможності.

В другому розділі магістерської роботи проводиться вертикальний та горизонтальний аналіз, аналіз активів і пасивів суб'єкту підприємницької діяльності. Розраховані коефіцієнти фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності. Проведено аналіз результатів розрахунків показників фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності.

На основі узагальнених даних про результати аналізу показників фінансової звітності, розроблено основні пропозиції щодо вдосконалення структури фінансової стійкості, які викладено **в третьому розділі** магістерської роботи. На цьому етапі визначено основні напрямки поліпшення структури фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності за рахунок оновлення основних засобів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропоновані заходи зниження кредитного ризику банку, викладені у третьому розділі магістерської роботи, доведено до рівня практичних рекомендацій щодо вдосконалення структури фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності

Структура й обсяг роботи. Магістерська робота представлена в обсязі 194 сторінки, і складається з 30 таблиць, 93 формул та 27 рисунка. Список використаної літератури містить 50 джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні засади аналізу фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності» розглянуто сутність фінансового стану, його роль у діяльності суб'єкту підприємницької діяльності та необхідність, його проведення; сутність, цілі та задачі ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності; методи аналізу ліквідності та платоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності; методи оцінки фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності.

Фінансовий стан – це один з найважливіших характеристик виробничо-фінансової діяльності суб'єкту підприємницької діяльності. Під фінансовим станом суб'єкту підприємницької діяльності розуміють рівень його забезпеченості відповідним обсягом фінансових ресурсів, необхідних для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Фінансовому стану суб'єкту підприємницької діяльності притаманні внутрішні протиріччя, пов'язані з найбільш ефективним розміщенням власних і позикових фінансових ресурсів для отримання максимального прибутку. Так, для забезпечення певного рівня фінансової незалежності суб'єкту підприємницької діяльності необхідно мати достатній обсяг власного капіталу, за рахунок якого фінансуються необоротні та частина оборотних активів, що призводить до скорочення платоспроможності та зменшення рівня ліквідності. Збільшити рівень ліквідності можна шляхом вкладення фінансових ресурсів у абсолютно ліквідні активи, що негативно впливає на ефективність використання капіталу[9]. В свою чергу, збільшити рівень прибутковості суб'єкта підприємницької діяльності дозволяє здійснення капітальних інвестицій за рахунок позикового капіталу, але залучення останнього негативно позначається на рівні фінансової незалежності. Ліквідність – це здатність суб'єкта підприємницької діяльності:

1. Швидко реагувати на несподівані фінансові проблеми і можливості.
2. Збільшувати активи при зростанні обсягу продажів.
3. Повертати короткострокові борги шляхом звичайного перетворення активів у готівку.

Існує кілька ступенів ліквідності визначення можливостей управління суб'єкта підприємницької діяльності, а значить, стійкість всього проекту. Так, недостатня ліквідність, як правило, означає, що суб'єкту підприємницької діяльності не в змозі скористатися перевагами знижок і виникаючими вигідними комерційними можливостями. На цьому рівні недолік ліквідності означає, що немає свободи вибору, і це обмежує свободу дій керівництва. Більш значний недолік ліквідності призводить до того, що суб'єкту підприємницької діяльності не здатне сплатити свої поточні борги і зобов'язання. В результаті – інтенсивна продаж довгострокових вкладень та активів, а в найгіршому випадку – неплатоспроможність і банкрутство.

Платоспроможність – це можливість організації вчасно оплачувати свої борги. Це основний показник стабільності її фінансового стану.

Під платоспроможністю суб'єкта підприємницької діяльності мають на увазі:

1. Його здатність в строк і в повному обсязі задовольняти платіжні вимоги постачальників техніки і матеріалів відповідно до господарськими договорами, повертати кредити, проводити оплату праці персоналу, вносити платежі в бюджет.

2. Можливість регулярно і своєчасно погашати боргові зобов'язання визначаються з наявністю у суб'єкта підприємницької діяльності грошових коштів, що залежить від того, в якою мірою партнери виконують свої зобов'язання перед суб'єкту підприємницької діяльності. Крім того, при певному розмірі джерел коштів у суб'єкта підприємницької діяльності тим більше грошей, чим менше інших елементів активів. У процесі обороту коштів гроші то вивільняються, то знову спрямовуються як витрати на поповнення необоротних і оборотних активів.

Фінансова стійкість суб'єкта підприємницької діяльності є однією з головних умов ефективної роботи, розвитку й забезпечення високого рівня конкурентоспроможності суб'єкта підприємницької діяльності. Останніми роками питання оцінки фінансової стійкості суб'єкта підприємницької діяльності висвітлювали у своїх працях такі вітчизняні науковці, як: Білик М. Д., Бланк І. О., Крамаренко Г. О., Коробов М. Я., Кизим Н. А., Мамонтова Н. А., Невмержицька Н. Ю., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Ткаченко Н. В., Савицька Г. В., Тарасенко Н. В., Орехова К. В., Шаблиста Л. М., Шірінян Л. В. та ін.. Дослідниками цієї проблематики переважно робиться висновок щодо обрання методики аналізу фінансової стійкості суб'єкта підприємницької діяльності, яка б забезпечувала найоб'єктивніші результати аналізу діяльності суб'єкта підприємницької діяльності.

Під фінансовою стійкістю суб'єкта підприємницької діяльності розуміється характеристика стану фінансових ресурсів суб'єкта підприємницької діяльності та результативності їх розміщення, фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності, ступеню залежності підприємств від залучених джерел фінансування, результату діяльності, стану рахунків суб'єкта підприємницької діяльності, які гарантують його платоспроможність, ліквідність, прибутковість та кредитоспроможність.

Забезпечення фінансової безпеки є однією з пріоритетних задач керівництва суб'єкта підприємницької діяльності. Тобто фінансова безпека представляє такий стан суб'єкта підприємницької діяльності, який дозволяє забезпечити фінансову рівновагу, стійкість, платоспроможність і ліквідність суб'єкта підприємницької діяльності в довгостроковому періоді; задовольняє погребі суб'єкта підприємницької діяльності у фінансових ресурсах для стійкого розширеного відтворення суб'єкта підприємницької діяльності.

У другому розділі **«Аналіз фінансового стану ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» за період 2014-2017 рр.»**

проведено діагностику ліквідності балансу суб'єкту підприємницької діяльності; аналіз та діагностика відносних показників ліквідності і платоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності; розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності; оцінку типу фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності.

Фінансовий стан суб'єкту підприємницької діяльності значною мірою залежить від доцільності і правильності вкладення фінансових ресурсів в активи. У процесі функціонування суб'єкту підприємницької діяльності величина активів і їхня структура перетерплюють постійні зміни. Проведемо аналіз фінансового стану ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» за період 2014-2017рр. з метою оцінки його слабких і сильних сторін і пропозиції подальших заходів по підвищенню ефективності його діяльності. Аналіз динаміки структури активів суб'єкту підприємницької діяльності здійснюється для визначення ступеня ліквідності та мобільності активів у виробництві. Для проведення даного аналізу в основному використовується такий прийом, як горизонтальний аналіз. Він дозволяє виявити тенденції зміни окремих статей чи груп аналізованих показників активу балансу протягом розглянутого періоду.

Загальна сума активів за період 2014-2017 рр. має тенденцію до зменшення. Так, за 2014-2016 рр. зменшилась з 41992 тис. грн. до 37306 тис. грн. (тобто на 4686 тис. грн. або на 12,6%), а за 2017р. зросли до 69248 тис. грн. (тобто на 31942 тис. грн. або на 85,6%).

Загальна сума пасивів с кожним роком зменшується, з 2014-2015 рр. зменшилась з 41983 тис. грн. до 38896 тис. грн. (тобто на 3087 тис. грн.), з 2015-2016 рр. зменшилась з 38896 тис. грн. до 37297 тис. грн. (тобто на 1599 тис. грн.), але з 2016-2017 рр. зросла майже в два рази з 37297 до 69227. За аналізує мий період власний капітал зменшився з 2014 р. по 2017 р. з 40529 тис. грн. до 39848 тис. грн. (тобто на 681 тис. грн.).

Після розрахунку аналізу ліквідності балансу ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» можна зробити висновок, що суб'єкт підприємницької діяльності володіє високим ступенем платоспроможності та може погасити різні види зобов'язань відповідними активами, і також баланс суб'єкта підприємницької діяльності вважається абсолютно ліквідним, тому що спостерігається виконання всіх умов системи нерівностей.

Коефіцієнт покриття перевищив норму, що свідчить про низьку ефективність управління капіталом. Коефіцієнт швидкої ліквідності також перевищив нормативне значення, це свідчить, що можна повністю погасити поточні зобов'язання за рахунок грошових коштів і очікуваних фінансових надходжень. Коефіцієнт абсолютної ліквідності вийшов за межі нормативного значення. Коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів перевищив нормативне значення, що свідчить про перевищення оборотних активів над короткостроковими зобов'язаннями. Коефіцієнт забезпеченості власними засобами відповідає нормативному значенню. Коефіцієнт забезпеченості запасів власними засобами також відповідає нормативному значенню.

Незважаючи на загальну ситуацію задовільного стану платоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності, спостерігається зменшення величини показника поточної ліквідності ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» за період 2014-2017 рр.

Коефіцієнт автономії в динаміці за 4 роки в зменшився з 0,97 до 0,58 тобто на 0,35 пунктів. Зниження показника в динаміці свідчить про те, що рівень фінансової залежності суб'єкту підприємницької діяльності знижується, зростає рівень залежності суб'єкту підприємницької діяльності від позикових джерел фінансування, а отже, про зниження рівня стійкості суб'єкту підприємницької діяльності. По результатам розрахунків можемо зробити висновок, що всі коефіцієнти фінансової стійкості відповідають нормативним значенням це свідчить про те, що наш суб'єкт підприємницької діяльності фінансово стійкий.

В результаті визначення типу фінансової стійкості суб'єкта підприємницької діяльності була побудована за весь період аналізу тривимірна компонентна модель фінансової стійкості по даній моделі суб'єкт підприємницької діяльності відноситься до першого типу фінансової стійкості – абсолютна фінансова стійкість характеризується тим, що всі запаси суб'єкта підприємницької діяльності покриваються власними основними засобами, тобто не залежить від зовнішніх кредиторів.

Така ситуація зустрічається вкрай рідко, більш того, вона навряд чи може розглядатися як ідеальна, оскільки означає, що керівництво суб'єкту підприємницької діяльності не вміє, не бажає, не має можливості використовувати зовнішні джерела коштів для основної діяльності.

Але, незважаючи на не зміну якості типу фінансової стійкості ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» за період 2014-2017 рр., спостерігається зменшення надлишку загальної величини основних джерел для формування запасів з 24544 тис. грн. до 9013 тис. грн., тобто на 4412 тис. грн. Тому, суб'єкта підприємницької діяльності слід приділяти більш уваги забезпеченню запасу його фінансової стабільності

Одна з найважливіших характеристик фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності – стабільність його діяльності в довгостроковій перспективі. Вона пов'язана із загальною фінансовою структурою суб'єкту підприємницької діяльності, ступенем його залежності від кредиторів і інвесторів. Важливо, щоб стан фінансових ресурсів відповідало вимогам ринку і відповідало потребам розвитку суб'єкту підприємницької діяльності, оскільки недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності і відсутності у нього коштів для розвитку виробництва, а надлишкова – перешкоджати розвитку, обтяжуючи витрати суб'єкту підприємницької діяльності зайвими запасами і резервами.

У третьому розділі «**Розробка напрямків покращення фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності**» обґрунтовані напрямки покращення фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності; напрямків оновлення основних засобів, як один із напрямків вдосконалення

фінансового стану суб'єкту підприємницької діяльності; напрямки впровадження лізингу, як інвестиційний інструмент оновлення основних засобів суб'єкту підприємницької діяльності.

Одним з найвагоміших факторів, що впливають на рівень платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості в стратегічному періоді є політика розробки та впровадження фінансового прогнозування та планування, до якого можна включити: фінансове прогнозування, поточне фінансове планування, бюджетування та оперативне фінансове планування, бюджетування та оперативне фінансове планування, що за своїм змістом охоплює управління грошовими потоками, дебіторською заборгованістю, кредитними ресурсами, дивідендною політикою, охоплює управління грошовими потоками, дебіторською заборгованістю, кредитними ресурсами, дивідендною політикою, інвестиційною діяльністю, ризиками та майбутнім розвитком підприємства.

Для покращення фінансового стану, підвищення ліквідності та платоспроможності, підприємству необхідно, враховуючи специфіку галузі та конкретні умови діяльності, розробити та здійснити комплекс заходів основним серед яких є, безумовно, досягнення прибутковості. Адже можливості оптимізації оборотного капіталу, скорочення капітальних вкладень, збільшення відстрочки платежів та інші рано чи пізно вичерпаються. І лише стабільно зростаючий та достатньо високий рівень рентабельності надає підприємству реальні можливості по зміцненню свого фінансового становища та впевненого розвитку.

Ефективне управління фінансовою стійкістю дає змогу підприємству адаптуватися до умов зовнішнього середовища та контролювати ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Для цього необхідна побудова механізму забезпечення фінансової стійкості підприємства з метою організації ефективної системи взаємодії всіх елементів, які беруть участь у процесі управління фінансовою стійкістю підприємства. Саме тому достатньо актуальним і своєчасним є завдання дослідження механізму забезпечення фінансової стійкості підприємств і шляхів її підвищення.

Аналіз показав, що підприємство знаходиться в гарному фінансовому становищі, але є невеликі недоліки які можна змінити прийнявши інвестиційний проект.

Результати розрахунків свідчать про те, що чиста поточна вартість склала 112,6 тис. грн., інвестиційний проект дорівнює 3.4 роки, що значно раніше ніж 5 років. Індекс рентабельності склав 1,068, що більше нуля. Показники ефективності проекту говорять про необхідність його реалізації.

На наступному етапі проводиться порівняльні розрахунки вибору фінансування між лізингом та банківським кредитом. За результатами розрахунків можна зробити висновок, що найбільш економічно ефективним є варіант придбання обладнання в лізинг. В цьому випадку теперішня вартість обладнання з урахуванням податкової економії складе 1213279 грн. і 1736739 грн. при використанні кредиту. Різниця від придбання обладнання в лізинг дорівнює 523460 грн.

ВИСНОВКИ

1. У роботі виявлена сутнісна характеристика фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності. Отже, фінансовий стан суб'єкту підприємницької діяльності є однією з найважливіших характеристик економічної діяльності суб'єкта підприємницької діяльності у зовнішньому середовищі. Він визначає конкурентоспроможність суб'єкту підприємницької діяльності, його потенціал у діловому співробітництві, оцінює, наскільки гарантовані економічні інтереси самого суб'єкту підприємницької діяльності та його партнерів з фінансових, виробничих та інших відносин. Тому однією з основних задач фінансового аналізу є необхідність показати реальний фінансовий стан суб'єкту підприємницької діяльності для зовнішніх партнерів, інвесторів, органів влади тощо.

2. Визначено економічний зміст, роль та значення оцінки ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності. Ліквідність – можливість швидкого переведення активу в готівку без істотної втрати його вартості (з мінімальними витратами), а платоспроможність – це можливість суб'єкта підприємницької діяльності розплачуватися за своїми зобов'язаннями. Сутність якої проявляється у можливості підприємства у будь-який момент розрахуватися зі своїми зобов'язаннями (пасивам) за допомогою (за рахунок) майна (активів), яке є на балансі, тобто в тому, як швидко підприємство може продати свої активи, отримати грошові кошти і погасити свої борги – заборгованості перед постачальниками, перед банком з повернення кредитів, перед бюджетом та позабюджетними централізованими фондами зі сплати податків та платежів, перед робітниками з виплати заробітної плати та інше. Під фінансовою стійкістю підприємства розуміється характеристика стану фінансових ресурсів підприємства та результативності їх розміщення, фінансового стану підприємства, ступеню залежності підприємств від залучених джерел фінансування, результату діяльності, стану рахунків підприємства, які гарантують його платоспроможність, ліквідність, прибутковість та кредитоспроможність. Фінансова стійкість підприємства є однією з головних умов життєдіяльності, розвитку й забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства. Саме фінансова стійкість підприємства характеризує ефективність операційного, фінансового та інвестиційного розвитку, містить необхідну інформацію для інвесторів, а також відображає здатність підприємства відповідати за своїми боргами і зобов'язаннями.

3. Розглянуті методи аналізу ліквідності та платоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності показали, що результати діагностики ліквідності та платоспроможності виступають вагомим інструментом визначення становища суб'єкта підприємницької діяльності на ринку товарів, капіталів та цінних паперів. Основним завданням діагностики ліквідності та платоспроможності є: розподіл активів та пасивів на групи, залежно від рівня ліквідності та терміну повернення, відповідно, розрахунок та оцінка

коефіцієнтів ліквідності; аналіз грошових надходжень та витрат; встановлення рівня платоспроможності суб'єкта підприємницької діяльності. Ліквідність і платоспроможність є складовими оцінювання фінансового стану та визначення загрози банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності.

4. Розглянуті методи оцінки фінансової стійкості суб'єкту підприємницької діяльності свідчать, що під фінансовою стійкістю суб'єкта підприємницької діяльності розуміється характеристика стану фінансових ресурсів суб'єкта підприємницької діяльності та результативності їх розміщення, фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності, ступеню залежності підприємств від залучених джерел фінансування, результату діяльності, стану рахунків суб'єкта підприємницької діяльності, які гарантують його платоспроможність, ліквідність, прибутковість та кредитоспроможність. Основою фінансового прогнозування є узагальнення та аналіз наявної інформації з наступним моделюванням і врахуванням факторів можливих варіантів розвитку ситуації та фінансових показників. Методи та способи прогнозування мають бути достатньо динамічними для того, щоб своєчасно взяти до уваги ці зміни. Результатом фінансового прогнозування є розробка трьох основних документів: прогнозу звіту про прибутки та збитки; прогнозу руху грошових коштів (баланс грошових потоків) та прогнозу балансу активів та пасивів суб'єкта підприємницької діяльності. Наведені джерела є інформаційною базою для розрахунку прогнозних показників фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності.

5. Проведено діагностику ліквідності балансу, яка показала в процесі функціонування суб'єкта підприємницької діяльності, величину активів та їхню структуру, яка перетерплює постійні зміни. Загальна сума активів за період 2014-2017 рр. має тенденцію до зменшення. Так, за 2014-2016 рр. зменшилась з 41992 тис. грн. до 37306 тис. грн. (тобто на 4686 тис. грн. або на 12,6%), а за 2017р. зросли до 69248 тис. грн. (тобто на 31942 тис. грн. або на 85,6%). Загальна сума пасивів с кожним роком зменшується, з 2014-2015 рр. зменшилась з 41983 тис. грн. до 38896 тис. грн. (тобто на 3087 тис. грн.), з 2015-2016 рр. зменшилась з 38896 тис. грн. 37297 тис. грн. (тобто на 1599 тис. грн.), але з 2016-2017 рр. зросла майже в два рази з 37297 до 69227. За аналізує мий період власний капітал зменшився з 2014 р. по 2017 р. з 40529 тис. грн. до 39848 тис. грн.(тобто на 681 тис. грн.).

6. Аналіз та діагностика відносних показників ліквідності і платоспроможності суб'єкту підприємницької діяльності показав, що поточна ліквідність (в абсолютних величинах) має тенденцію до спаду: у 2014 рр. вона має суму 22455 тис. грн. , у 2015 рр. – 22412 тис. грн. та у 2016 рр. має результат у сумі 16654 тис. грн., а у 2017 році показник зменшився майже в чотири рази і склав 4733 тис. грн. Нормативне значення виконується такими коефіцієнтами: коефіцієнт покриття, коефіцієнт забезпеченості власними засобами, коефіцієнт забезпеченості запасів власними засобами.

7. Виконали оцінку фінансової стійкості суб'єкта підприємницької діяльності шляхом розрахунку відносних показників фінансової стійкості, по

результатам яких розрахунків можемо зробити висновок, що всі коефіцієнти фінансової стійкості відповідають нормативним значенням це свідчить про те, що наш суб'єкт підприємницької діяльності фінансово стійкий.

8. В результаті визначення типу фінансової стійкості суб'єкта підприємницької діяльності було побудовано тривимірний компонентна – модель фінансової стійкості, згідно якої ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» відноситься до першого типу фінансової стійкості, а саме: абсолютна фінансова стійкість.

Абсолютна фінансова стійкість характеризується тим, що всі запаси суб'єкта підприємницької діяльності покриваються власними основними засобами, тобто не залежить від зовнішніх кредиторів. Така ситуація зустрічається вкрай рідко більш того, вона навряд чи може розглядатися як ідеальна, оскільки означає, що керівництво суб'єкта підприємницької діяльності не вміє, не бажає, не має можливості використовувати зовнішні джерела коштів для основної діяльності.

9. Проаналізувавши загальний стан ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» за період 2014-2017 рр., розробили напрямки та пропозиції щодо покращення його фінансової стійкості: для раціонального використання виробничих запасів запровадити чітку систему планування цих запасів, для зменшення ризику неповернення коштів за реалізовану продукцію здійснювати аналіз платоспроможності та фінансової стійкості покупців, для покращання роботи із дебіторами необхідно розробити політику збору платежів за реалізовану продукцію щодо своїх контрагентів, запровадити моніторинг щодо стану дебіторської заборгованості та впроваджувати заходи для зменшення частки дебіторської заборгованості в структурі оборотного капіталу, для збільшення ліквідності, підвищення рентабельності та прибутків підприємства слід використовувати такий вид банківських послуг, як факторинг.

10. В другому розділі магістерської роботи розроблено напрямки вдосконалення основних засобів за допомогою прийняття інвестиційного проекту. Метою даного інвестиційного проекту є покупка приміщення та обладнання для нового цеху з виробництва машин безперервного лиття заготовок (МБЛЗ) – машин для розливання сталі. За даними розрахунків можна зробити наступний висновок, що чиста поточна вартість склала 112,6 тис. грн., інвестиційний проект дорівнює 3.4 роки, що значно раніше ніж 5 років. Індекс рентабельності склав 1,068, що більше нуля. Показники ефективності проекту говорять про необхідність його реалізації.

11. Розраховано розмір лізингових платежів, заснований на методі складових (метод нарахування – рівні платежі) та платежів по кредиту двома методами: диференційований платіж та аннуїтетний платіж. Як видно з результатів розрахунків, з представлених варіантів найбільш економічно ефективним є варіант придбання обладнання в лізинг. В цьому випадку теперішня вартість обладнання з урахуванням податкової економії складе 1213279 грн. і 1736739 грн. при використанні кредиту. Різниця від придбання обладнання в лізинг дорівнює 523460 грн.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

Матеріали доповідей на конференціях

1. Борисова С.Є., Новосельцева О.Р. Особливості функціонування кредитного ринку України/ Новосельцева О.Р., Борисова С.Є.// Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Фінанси: теорія і практика». – К.: НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, 2017. – 255 с.

2. Михайличенко Н.М., Новосельцева О.Р. Рівень фінансового забезпечення інноваційної діяльності як чинник економічного розвитку країни/ Новосельцева О.Р., Михайличенко Н.М. // Соціально-економічні та правові аспекти трансформації суспільства: матеріали ХХІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених – Бахмут : ДонУЕП, 2018. – 136 с.

3. Свинаренко Т.І., Новосельцева О.Р. Стан та перспективи розвитку електронної торгівлі в Україні / Новосельцева О.Р., Свинаренко Т.І. // Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики: матеріали VI міжнарод. наук.-практ. конференції з міжнар. участю 25-26 2018 р. / ред. кол.: О.В. Посилкіна, О.В. Літвінова, Я.Г. Онищенко. – Харків.: Вид-во НФаУ, 2018. – 268 с.

АНОТАЦІЯ

Новосельцева О. Р. Розробка напрямів покращення фінансового стану суб'єкта господарювання на прикладі ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» – На правами рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. – Донбаська державна машинобудівна академія Міністерства освіти і науки України, Краматорськ, 2018.

Роботу присвячено вирішенню актуального наукового завдання – удосконаленню структури фінансової стійкості суб'єкта підприємницької діяльності за рахунок оновлення основних засобів.

Визначено теоретичні та методичні основи вдосконалення структури фінансової стійкості суб'єкта підприємницької діяльності.

Досліджено фінансову стійкість та проведено діагностику діяльності ПрАТ «Краматорський завод металевих конструкцій».

Розроблено напрямки покращення фінансового стану ПрАТ "Краматорський завод металевих конструкцій" за рахунок оновлення основних засобів.

Ключові слова: фінансова стійкість, суб'єкт підприємницької діяльності, ліквідність, платоспроможність, фінансовий стан.

АННОТАЦИЯ

Новосельцева Е. Р. Разработка направлений улучшения финансового состояния субъекта предпринимательской деятельности на примере ЗАО «Краматорский завод металлических конструкций» – На правах рукописи.

Магистерская работа для получения образовательного-квалификационного уровня «магистр» по специальности 076 – «Предпринимательство, торговля и биржевая деятельность». – Донбасская государственная машиностроительная академия Министерства образования и науки Украины, Краматорск, 2018.

Работа посвящена решению актуальной научной задачи – совершенствованию структуры финансовой устойчивости субъекта предпринимательской деятельности за счет обновления основных средств.

Определены теоретические и методические основы совершенствования структуры финансовой устойчивости субъекта предпринимательской деятельности.

Исследована финансовую устойчивость и проведена диагностика деятельности ЗАО «Краматорский завод металлических конструкций»

Разработаны направления улучшения финансового состояния за счет управления кредитным риском и улучшения ЗАО «Краматорский завод металлических конструкций» за счет обновления основных средств.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, субъекта предпринимательской деятельности, ликвидность, платежеспособность, финансовое состояние.

SUMMARY

Novoseltseva O. R. Development of directions for improving the financial status of a business entity by the example of PJSC «Kramatorsk Plant of Metal Structures» ». – As a manuscript.

Thesis for a master's degree on the specialty 076 – Entrepreneurship, trade and stock-taking activity. – Donbass State Engineering Academy of Ministry of Education and Science of Ukraine, Kramatorsk, 2018.

The work is devoted to the solution of the actual scientific problem – to improve the structure of financial sustainability of the subject of entrepreneurial activity by updating the fixed assets.

The theoretical and methodical bases of improvement of the structure of financial stability of the subject of entrepreneurial activity are determined.

The financial stability was investigated and the diagnostics of PJSC «Kramatorsk Plant of Metal Structures» was conducted.

The directions of improvement of financial condition by means of credit risk management and improvement of PJSC «Kramatorsk Plant of Metal Structures» were developed due to the renewal of fixed assets.

Key words: financial stability, subject of entrepreneurial activity, liquidity, solvency, financial condition.